

Koder solnce teče, kruh se peče —
slabo tolažilo onim, ki morajo hoditi s trebukom za kruhom. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Davki nekdanj in zdaj.* Zemljiški (gruntni) davki so znašali

	leta 1788	leta 1865
na Pemskem	3,828.318 gold.	13,986.570 gold.
v Galiciji	2,351.776 „	4,674.215 „
na Moravskem	2,171.001 „	5,353.739 „
v gornji Avstriji	1,663.230 „	3,836.174 „
v doljni Avstriji	1,143.863 „	2,202.894 „
na Štajarskem	1,051.099 „	2,042.014 „
na Koroškem	423.512 „	942.729 „
na Kranjskem	435.243 „	703.858 „
na Šlezkem	336.212 „	975.700 „

V 77 letih so tedaj zemljiški davki viši

	za 365 odstotkov (percentov)
na Pemskem	190 „
na Šlezkem	147 „
na Moravskem	130 „
v doljni Avstriji	116 „
na Kranjskem	99 „
v Galiciji	94 „
na Štajarskem	92 „
v gornji Avstriji	66 „

Na Francoskem se je v tem času zemljiški davek znižal za 30 odstotkov!

* *Pridelek živega srebra 1868. leta.* Nekdanj je bila cena živemu srebru zeló visoka; ko pa so pred kakimi 20 leti našli v Kaliforniji rudnike polne živega srebra in ga tudi na Španskem v Almaden-u mnogo pridelajo, znižala se mu je cena precej. Stroški pridelovanja samega so še veliki, tako so leta 1868. v Idriji stali na 111 gold. za cent. Poslednji čas se je v Idriji zmirom množil pridelek; leta 1864. so ga pridelali 4475 centov, 1867. leta 4854 centov, leta 1868. pa 5122 centov za 572.090 gld. vrednosti. Leta 1867. so ga v države colne zveze izvozili okoli 3433 colnih centov, leta 1868. pa 3465 centov.

* *Nove ère sad.* Katehetu glavne celjske šole mestna blagajnica že tri mesece ni plačala nobenega krajcarja. Pravijo, da zato ne, ker katehet dr. Šuc proti sklepu mestnega svetovalstva uči krščanski nauk tudi v slovenskem jeziku. To je tedaj tista „dobrovoljnost“, ki jo nemškutarija v srcu goji do slovenščine! In kaj rečejo k temu celjski okoličani, ki največ celjsko šolo vzdržujejo?

* *V Šmarji na dolnjem Štajarskem se bode v kratkem odprla nova narodna čitalnica. Živela!*

Dopisi.

Na Dunaji 8. prosinca.

Zloga imenuj se zvon,
Mir najprvi poje don!

Tako je ob novem letu zapel Stritarjev „Zvon“, željno pričakovan list, ki bo po tem takem ne le čisto, vzorno slovenščino *) širil, temuč tudi — kolikor lepoznanški list utegne — ljubezen in edinost glasil. Bodi to znamenje boljših dni! Kajti ne kratkoviden, marveč res slep mora biti, kdor koli ne sprevidi, da hodimo Slovenci po pogubivni cesti. Po grški pravlici je Epimerid prespal celih štirideset let v gorski jami ter pre-

*) Če bi mu gledé pisave smeli kaj svetovati, svetovali bi to, da slovo dá neprilicnemu raztegovanju besed, kakor: kedo, dejati itd. Pis.

budivši se ni več tadanjega sveta spoznal. Vzemimo mi, da bi kak slovenski Epimerid konec leta 1860. bil zašel kam v kako kraško špiljo ter ondi preždel samo zadnjih deset let, in da bi zbuženemu zdaj najpred prišel v roke kupek tega ali onega slovenskega časnika, kakoršni so zdaj. Kaj menite, kako bi si méel oči in poprijemal glavo, kako bi se pošlataval po životu, če res živí, če je še pri zdravi pameti, in če prav vidi. „Za Boga!“ — djal bi najbrže — „nismo li mi svoje dni bili vajeni le v tujstvu, v nemškutarstvu gledati in videti strupenega sovražnika! Tukaj pa ne nahajam nego boj s slovenskimi novinami, nego mahanje po možéh, ki so za mojega časa bili zaslužni delalci na narodnem polji, ki so bili slavni veljaki in vodniki ter so se odlikovali z najčistejšim rodoljubjem. Kaj se je moralo le zgoditi. Kako naj si razjasnim to čudno premembo!“ — Tako bi se čudil naš jamar in ko bi potlej — razgledavši se — sprevidel, da je sprememba le v mislih in značaju nekterih Slovencev, ne pa v djanskih okolnostih, ki so danes ravno tako žalostne kakor so pred desetimi leti bile, — utekel bi, mislim, raje nazaj in skril se v svojo jamo, nego da bi gledal tako golemo zaslepljenost. — Zares, kaj nas čaka na tí poti? Ali ne vidimo, kako naši narodni in birokratični zoperniki skrbno negujejo in zalivajo to nesrečno seme needinosti, koliko nado va-nj stavijo, kako se na pr. „Tagblatt“ rad vtika v vsak prepir slovenskih časnikov, ne bi li ga huje razpihal. Prikazki, ktere vidimo, niso li zgolj znamenja narodnega razstroja in razpada? Vrsta se vzdiguje nad vrsto, končine nasprotujejo središču, kar je pred veljalo in sveto bilo, brez dokaza in strastno pristransko cefrá se v blato, in namesti veselja in rodovitne pridnosti največa indolencija in mlačnost! Ljubezen oživlja, primika in veže, grda strast pa in jeza razdira in morí. Če v srcu najpred ne bomo zidali zedinjene Slovenije, ne bomo je nikdar gledali resnično oživljene.

Smo li zavezniki, sojuzniki nemškutarije? Če nismo, zakaj pa z našimi veljaki, ki si jih je narod, cenivši njih rodoljubno delovanje, za poslance in voditelje izvolil in ki se mu nikdar niso izneverili, delamo prav kakor s.... z mehóm! Časniki ali imajo upliv v ljudstvu ali ga nimajo. Če ga nimajo, čemu so? Če ga pa imajo, kakošen drug vspeh more imeti to hudobno sumičenje in zmerjanje, če ne tega, da se ljudstvo na zadnje utegne odvrniti od teh mož? In ni li to po starodavnih skušnjah „divide et impera“ največa želja po celi nemški in nemškutarski deželi? Če jih pa ljudstvo popusti, kdo bodo njihovi nasledniki ali zameniki? Birokrati in nemškutarji, ker družih ni ter ni. — Spreglejmo toraj, dokler je še čas; zedinimo to malo moči, kar jih imamo in držimo se trdno, ker sovražnik dela huje kot kedaj. Delajmo zložno na političnem poprišču, delajmo marljiveje na književnem polji; ne spodkopujmo se, temuč spodbujajmo drug drugoga k vspešnemu delu. Škoda za vsacega delavca, ki se umakne. Škoda zlasti, da je goriška „Domovina“, naveličavši se jalove puljavice, potihnila. Govorila je pristojno moško besedo, kakor se olikancem spodobi. Nje bralci vedó, da „Domovina“ nikdar ni oskrunila slovenskega imena in rodoljubja; in vendar so jo pitali z „vladnim listom“! Kamo sreče, da je res tako bilo! Kajti če je bila v vladnem duhu in zmyslu pisana, če je bilo primerno glasilo vladi, kako morete taki vladi delati opozicijo?! Istinič.

Iz Trsta 4. jan. (§. 19. osnovnih drž. pravic) kaj dela pri nas, lahko poizvedó častiti bralci iz tega, da mestno starešinstvo vsak razglas, poziv ali kar si bodi pošilja v italijanskem jeziku, kakor da bi sami Italijani tú živeli, nas Slovencev pa ne bi bilo. Mnogo smo ko-